

Ref. MALAFI
Den 29. november 2023
J. nr. 23-11-000018

Høringsnotat fra ekstern høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter

Udkast af 4. juli 2023 til bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter (engangskompensation) har været i ekstern høring med høringsfrist den 25. august 2023.

Notatet omhandler høringssvar modtaget fra andre end ministerier eller myndigheder under ministerierne.

Der er modtaget høringssvar fra:

1. Finans Danmark
2. KL
3. Landbrug & Fødevarer

Høringssvar	Opfølgning
1. Finans Danmark	
<p>1.1 Permanent værdiforringelse skal kompenseres Finans Danmark bemærker, at en permanent rådighedsbegrænsende servitut kan reducere et areals værdi væsentligt, hvorfor det er vigtigt, at denne værdiforringelse opvejes af den udbetalte engangskompensation.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Engangskompensationens størrelse er fastlagt, så den opvejer det værditab, der sker som følge af den rådighedsbegrænsende servitut.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har fastlagt tilskudssatserne på baggrund af beregninger fra IFRO. IFRO har inddraget indkomsttab og ekstra omkostninger over en lang årrække, hvilket derfor kan sidestilles med værditabet.</p>
<p>1.2 Panthaverinddragelse Finans Danmark understreger vigtigheden af at reglerne om panthaverinddragelse, som er beskrevet i CAP-loven, implementeres i bekendtgørelsen.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på problemstillingen omkring panthaverinddragelse og er ved at undersøge mulige løsninger.</p>
2. KL	
<p>2.1. 20-årig fastholdelse KL opfordrer til, at CAP-planen justeres, så der bliver adgang til både engangskompensation og 20-årig fastholdelse i vand- og klimaprojekterne.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>En del af grundlaget for at indføre engangskompensation er, at det medfører en forenkling af administrationen for såvel lodsejere som for Landbrugsstyrelsen. Det vil omvendt medføre øget kompleksitet, hvis der samtidig skal være to forskellige tilsagnsperioder og udbetalingsmetoder.</p>
<p>2.2. Tilsagnsperiode</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p>

<p>KL bemærker, at for projekter, som ikke er direktivimplementerende, vil den 5-årige tilsagnsperiode i ordningen medføre, at lodsejer kun kan modtage grundbetaling i 5 år efter projektets gennemførelse, hvor det under den tidligere ordning var 20 år.</p>	<p>Grundbetaling kan opretholdes, hvis aktivitetskravet kan opretholdes, dvs. at opvækst af træer og buske hindres gennem slåning eller afgræsning.</p> <p>Kan aktivitetskravet ikke overholdes, er det korrekt, at der, efter de nuværende regler, ikke kan opretholdes grundbetaling, når tilsagnet er ophørt. For arealer i projekter, der har indgået i køb/salg eller jordfordeling i forbindelse med projektet, og dermed ikke kan modtage engangskompensation, gælder, at grundbetaling ophører straks, hvis aktivitetskravet ikke kan overholdes (som andre landbrugsarealer omfattet af aktivitetskravet). I den forbindelse vil vi oplyse, at den nuværende reform ophører ved udgangen af 2027. Hvilke opretholdelsesmuligheder der er for grundbetaling til arealer i lavbundsprojekter fra og med 2028 er pt. ukendt.</p> <p>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan være lodsejere, som efter et afsluttet projekt vil have arealer, der er våde/oversvømmede, så aktivitetskravet for grundbetaling ikke kan overholdes. Betragtes det samlede projekt ikke som direktivimplementerende (fordi der ikke er et indsatsbehov ift. vandrammedirektivet om reduktion af kvælstofudledning og arealet samtidig ikke ligger i/nær et udpeget Natura2000-område), vil grundbetalingen ikke kunne opretholdes, når tilsagnet er udløbet.</p> <p>Det vil vise sig fra fremtidige forundersøgelser forud for konkrete etableringsprojekter, om dette bliver aktuelt.</p>
<p>2.3. Forundersøgelser før 2023 KL opfordrer til, at det tydeliggøres, hvordan projekter skal forholde sig i de tilfælde, hvor der er gennemført en ejendomsmæssig forundersøgelse før 2023, hvor det var muligt for lodsejere at vælge 20-årig fastholdelse, når etablering af projektet gennemføres efter de nye regler, hvor kompensationsmulighederne er ændret.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Der informeres løbende om engangskompensation via nyheder på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.</p> <p>Det er i regi af den forudgående projektilskudsordning, at de kommunale projektere involveres med henblik på at fastsætte den økonomiske ramme til kompensation af lodsejere i projektet.</p>
<p>2.4. Referenceperiode KL opfordrer til, at der udarbejdes vejledningsmateriale, som beskriver administrationen af referenceperioden 2017-2021 (f.eks. hvis arealanvendelse eller afgræsning af markblokke har ændret sig i løbet af perioden).</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Det vil blive præciseret i vejledningen til engangskompensationsordningen, hvilket grundlag arealanvendelsen fastlægges på baggrund af til brug for vurdering af satsen for et konkret areal.</p>
<p>3. Landbrug & Fødevarer (L&F)</p>	
<p>3.1. Revisionsklausul (§§ 12-13) L&F anfører, at det er afgørende, at man som ansøger kan lave en aftale om kompensation, der ikke efterfølgende laves grundlæggende om på grund af forhold, der</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Ifølge artikel 70, stk. 7, i forordning (EU) 2021/2115 skal medlemsstaterne sikre, at der indføres en revisionsklausul. Revisionsklausulen skal sikre, at tilsagnet revideres, hvis baseline ændres, således at der fortsat kun ydes tilskud for</p>

<p>opstår, efter aftalen er indgået (revisionsklausulens §12-13).</p>	<p>forpligtelser, der er mere vidtgående end baseline (dvs. allerede gældende restriktioner i arealanvendelsen).</p> <p>Som følge af revisionsklausulen er der i bekendtgørelsen anført tilfælde, hvor tilsagnet bortfalder, og tilfælde hvor tilskudssatsen ændres. De anførte tilbagebetalingskrav er en konsekvens af, at tilskuddet for hele tilsagnsperioden udbetales på en gang som et engangsbeløb.</p>
<p>3.2. Tidligere 20-årige ordning L&F spørger, om landbrugere med igangværende 20-årige fastholdelsestilskud kan overgå til den nye ordning.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Under igangværende tilsagn vil der ikke ske ændring af det samlede tilsagnsbeløb.</p> <p>Landbrugsstyrelsen arbejder på at muliggøre udbetaling af restbeløb på en gang. Det forudsættes dog, at denne betaling ikke vil påvirke øvrige tilskud til arealerne negativt. Der udestår en afklaring fra EU-Kommissionen.</p>
<p>3.3. Naturarealer (§6) L&F anfægter, at naturarealer ikke kompenseres under ordningen og opfordrer til, at det gøres muligt at kompensere naturarealer, der indgår i vand- og klimaprojekter. Såfremt dette ikke er muligt, opfordrer L&F til, at der etableres en de minimis ordning, der kan kompensere naturarealer, ligesom det ønskes klarlagt, om naturarealer kan søge de minimis-støtte under MST's klima-lavbundsordning.</p> <p>For §6, stk. 3 beder L&F om uddybning af, hvad der menes med fyldestgørende dokumentation for den i §6 stk. 1, nr. 2, anførte arealanvendelse.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Baggrunden for, at naturarealer ikke kan kompenseres under den fælles landbrugspolitik (CAP) er, at de bagvedliggende beregninger af indkomsttab viser, at der som udgangspunkt ikke er et tab, hvis arealer, der allerede er meget ekstensivt drevet, udtages permanent.</p> <p>Under Miljøstyrelsens Klima-lavbundsordning ydes en national støtte til naturarealer. Støtten ydes som de minimis-støtte og er derfor undtaget EU's regler om statsstøtte. Fordi støtten er national, stilles der ikke krav om, at støtten skal dække et indkomsttab. En virksomhed kan højst modtage 20.000 EUR i de minimis-støtte over en periode på tre regnskabsår.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har valgt ikke at benytte denne støtteform, da den er omkostningstung og fordi den støtte, der i givet fald ville betales, ville være meget beskedent.</p> <p>Arealanvendelsen i referenceperioden dokumenteres ved korrekt registrering i fællesskema. Hvis der i referenceperioden ikke er registreret afgrødekoder, eller der er fejl i alle de registrerede afgrødekoder, skal ansøger inden udløb af fristen for indgivelse af ændringer til fællesskema indsende dokumentation for arealanvendelsen.</p>
<p>3.4. Vejledning L&F anmoder om, at der udarbejdes en let forståelig vejledning, der gør helt klart hvilke arealer der kan få tilskud, hvilke satser, der gælder for forskellige arealer og hvordan afgrødekoder og referenceperiode fastlægges.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at det er vigtigt, at der udarbejdes en udførlig og let forståelig vejledning til ordningen.</p>
<p>3.5. § 3 -arealer</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p>

<p>L&F opfordrer til klar og juridisk valid kommunikation om hvilke regler, der gælder for arealer som er omfattet af beskyttelse efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Herunder skal det fremgå tydeligt, at det er kortlægningen på Danmarks Miljøportal pr. 1/11, der afgør om et areal betragtes som værende omfattet af § 3.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen vil sikre, at det bliver tydeligt i vejledningen til engangskompensationsordningen, hvilket § 3-kortlag, Landbrugsstyrelsen anvender som grundlag for at vurdere, hvorvidt et konkret areal er § 3-beskyttet.</p>
<p>3.6. Forholdet til ekstensivering med slæt (etårig bioordning i CAP) L&F anfører, at man efter en årrække under ordningen ekstensivering med slæt kun er berettiget til den lave tilskudssats under engangskompensation. Dette kan skabe incitament til at hoppe ind og ud af ordningen ekstensivering med slæt, hvilket går imod ordningens formål om at forberede til permanent udtagning.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Ved fastsættelsen af støttesatsen for det enkelte areal ved engangskompensation er det arealanvendelsen i en referenceperiode, der vil være afgørende for, hvilken tilskudssats der tildeles. Hvis et areal under bio-ordningen ekstensivering med slæt bliver permanent græs, og inden for denne CAP-planperiode får engangskompensation, vil arealet således få den høje tilskudssats, selv om arealet er blevet til permanent græs.</p> <p>LBST kan ikke forudsige, hvordan fremtidige EU-regler og nationale regler vil påvirke tilskudsordninger, som tilbydes efter 2027. Et areal skifter status fra omdrift til permanent græs, hvis det ikke omlægges i fem år eller mere.</p>
<p>3.7. Tilsagn ved bortforpagtede arealer (§1, Stk. 2, § 5 Pkt. 1, § 11) L&F bemærker, at det er u hensigtsmæssigt, at det alene er ejer af arealet, der kan anmode om tilskud, idet en del af tilsagnsarealerne vurderes at være bortforpagtede, og kravet vil være en byrde for ejer af arealet.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Bestemmelserne er fastsat som følge af, at tilskud for hele tilsagnsperioden udbetales på en gang som et engangsbeløb.</p>
<p>3.8. "Særlige tilfælde" (§3, stk. 2) L&F spørger, hvad der menes med "særlige tilfælde" i sætningen "Landbrugsstyrelsen kan dog i særlige tilfælde dispensere fra ansøgningsfristen."</p>	<p><i>Affattelsen af § 3 ændres.</i></p> <p>Affattelsen af § 3 ændres til: "§ 3. Ansøgning om tilsagn om tilskud og om udbetaling af tilskud skal indgives til Landbrugsstyrelsen på fastholdelseskema. Fastholdelseskema skal indgives i det kalenderår, der følger umiddelbart efter det kalenderår, hvori anlægsarbejdet for vand- og klimaprojektet afsluttes. Det kan i særlige tilfælde tillades, at fastholdelseskema indgives i et tidligere eller senere kalenderår."</p> <p>Samtidig indsættes i kapitel 11 om obligatorisk digital kommunikation følgende bestemmelse: " Ansøgning om tilsagn om tilskud og om udbetaling af tilskud skal indgives i Tast selv efter bestemmelserne i den for ansøgningsåret gældende bekendtgørelse om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv.</p> <p>I den nævnte bekendtgørelse vil det i bestemmelserne for fastholdelseskema fremgå, at der både vil være en</p>

	ansøgningsfrist og en frist for forsinket ansøgning eller ændringer til ansøgning. Det vil endvidere fremgå, at Landbrugsstyrelsen i særlige tilfælde kan dispensere fra de nævnte frister. Det vil sige, at der også kan dispenseres i særlige tilfælde, der ikke omhandler it-fejl eller force majeure eller ekstraordinære omstændigheder.
3.9. Årlig indberetning (§ 4) L&F anfører, at betingelsen om årlig indberetning i år 2-5 er administrativt tung.	<i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i> Landbrugsstyrelsen har forenklet processen for årlig indberetning ved at reducere tilsagnsperioden fra tyve til fem år. Det er en forudsætning fra EU-Kommissionen, for godkendelse af ordningen, at der mindst er en femårig periode under denne ordning.
3.10. Økologisk arealstøtte (§ 7) L&F vil gerne sikre sig, at økologiske producenter omfattet af et flerårigt økologitilsagn kan udgå af økologitilsagnet uden krav om tilbagebetaling, hvis de vil deltage i et vand- og klimaprojekt.	<i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i> Der er ikke mulighed i EU-regelgrundlaget for, at arealer, der indgår i et vand- og klimaprojekt, kan udgå af et økologitilsagn uden tilbagebetaling. Landbrugsstyrelsen forventer dog, at arealer, der indgår i et vand- og klimaprojekt, kan fortsætte i økologitilsagn, men uden udbetaling af økologitilskuddet.
3.11. 3-meters bræmmer (§ 8) L&F opfordrer til, at kan gives tilskud til 3-metersbræmmer omkring grøfter, der evt. sløjfes som en del af projektgennemførelsen	<i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i> Hvis arealer forud for projektgennemførelse var pålagt forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning, er der ikke basis for at kompensere for tab forbundet med ekstensivering.
3.12. Permanent genopdyrkningsret efter Lov om drift af landbrugsjorder § 6 (§§ 16-17) LF anmoder om en afklaring af, hvorvidt arealer, hvorpå der er anmeldt permanent genopdyrkningsret efter Lov om drift af landbrugsjorder § 6, hører under den høje eller den lave tilskudssats.	<i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i> Det er arealanvendelsen, i form af indberettede afgrødekoder i referenceperioden, der anvendes som grundlag for at fastlægge, om der er tale om en arealtype oplistet på bilag 1 eller bilag 2 til bekendtgørelsen. Er arealet med genopdyrkningsret fx indberettet med en afgrødekode for brak (fx 310 eller 338), vil arealet blive kategoriseret som arealtypen 'omdrift'.